

N.F.S. Grundtvig “Velkommen i den grønne Lund”

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.23, maj 2024

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1843 (SJ: 747)

Andre udgaver

PS *Poetiske Skrifter* 6

VU *Værker i Udvalg* 8

Teksten er etableret af Kirsten Vad

Punktkommentarer, indledning og tekstredigering er skrevet af Kirsten Vad, redigeret af Emilie Karner Hansen og Krista Stinne Greve Rasmussen

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning ph.d. Vibeke A. Pedersen

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[A:3]

Maifesten i Mehrn Hestehave. I Anledning af Folkeraadets Oprettelse lod Formanden for Mehrn Sogneraad R. Andersen med de 4 Sogneforstandere H. Christensen, R. Jensen, L. Jensen og L. Larsen Opfordring udgaae til Mehrn Sogn og de 3 Nabosogne, Allerslev, Egitsborg og Kallehave, om at festligholde 28. Mai. Ogsaa til Præstøe blev der sendt en Indbydelse.

Til at overvære Festen blev Amtmanden og Byfogden indbudne, fordi det vilde glæde os ved denne Leilighed at see Øvrigheden iblandt os. Ligeledes indbød vi Høvdingsgaards Eier og Godsets Bestyrer til at hædre Festen ved deres Nærværelse.

En smuk Plads i Skoven, kaldet Mehrn Hestehave, blev indhegnet, jevnet, pyntet med Grønt, og over Indgangen stod 28de Mai og 13de August. Mod Øst og Vest af Pladsen vaiede Dannebrog.

Kl. 3 om Eftermiddagen begyndte Festen med følgende Sang af Grundtvig til Melodien: “Der stander et Slot i Østerrig”.

- 1 |PS:464|VU:206 Velkommen i den grønne Lund,
Hvor Fuglene de sjunge;
Det mærkes skal den danske Mund

Til Sang har og en Tunge.

- 2 Vi har det godt i Grunden her,
Saavelsom vore Fædre!
Vil Gud, den Dag tør være nær,
Vi faaer det end lidt bedre!
- 3 Vor Konge er vor fuldtro Ven!
Hans Ord som Guld maa skattes:
“Kom hid I gode Dannemænd,”
“Og siig os hvad I fattes!”
- 4 **|PS:465|VU:207**Kan Munden vi faae ret paa Gang
Til andet end at spise;
Hvert andet Barn i Danevang
Forstaaer halvqvædet Vise.
- 5 For hvad vi fattes først og sidst,
Til Lykke, ei saa ganske,
Men lidt dog baade her og hist,
Det er det ægte Danske.
- 6 Derom sang nys en lille Fugl
I Syd paa Skamlingbanke;
Og Synd det var at lægge Skjul
Paa hele Folkets Tanke.
- 7 Vi fører Løver i vort Skjold
Med Hjerter tæt omsatte;
Dem førte vi fra Hedenold,
Og ingen Abekatte.
- 8 **|A:4|**Hver Fugl maa synge med sit Næb,
Og Livet – kan vi skjøne,
Var uden Sang kun Slid og Slæb,
Velkommen i det Grønne!

Hvorefter Pastor Rørdam ønskede Forsamlingen: Velkommen i det Grønne!

Derpaa fulgte Boyes “Der er et Land, dets Sted er høit mod Norden” hvis Slutningslinie “Gud skjærme Kongen og hans hele Slægt” besvaredes med 3 Gange Hurra. Hvorpaa en Sang, leveret os faa Dage forud, af en ubekjendt Forfatter, blev afsunget og modtaget med 3 Gange Hurra for Kongen.

Nu aabnede Formanden R. Andersen Dandsen med en Marsch.

Kl. 6 fulgte en Sang af Grundtvig, hvortil Pastor Rørdam

knyttede *omtrent* følgende Tale:

Hæderlige Forsamling!

Der er idag Høitid trindtomkring i Danmark. Ogsaa vi, som boe paa denne kjønne lille Plet mellem Skove og ved Havet, fik Lyst til *paa denne Dag* at samles med Egnens Folk, og, her i denne smukke Skov at tale med hinanden og synge med hinanden.

Vi glæde os over, at en saa stor og hæderlig Forsamling har deelt vor Tilbøielighed, men vi haabe nu ogsaa, at Enhver vil bidrage Sit til fælles Munterhed. Her synger jo hver Fugl med sit Næb, hver Blomst har sin Skjønhed og hvert Træ sin Form – at det ei skal gaae os, som saa ofte er Tilfældet i store Selskaber, at den Ene kun gaaer og seer paa den Anden, hvoraf sædvanlig følger almindelig Kjedsommelighed.

Høitid holde vi idag, *den 28de Mai*, fordi det var paa denne Dag, Frederik d. 6te lod den Lov udgaae, at han i Alt hvad der angik Land og Rige vilde høre sit kjære og tro Folks vise Raad; og, at hvem der skulde have Sæde og Stemme i dette Folkeraad, var Noget Kongen overlod til Folket, saa Folket altsaa kan vælge sig de Talsmænd, de have de bedste Tanker om. Følgelig, naar Folket nu ikke faaer vise Talsmænd, er Skylden hos Folket selv – *thi Kongen har givet Folket Magt til at vælge.*

Kongen oprettede altsaa Folkeraadet: og det fordi han selv vilde raadføre sig med Folkets udvalgte Mænd, om Alt hvad han agtede at forordne, og tillige, fordi han vilde, af Folkets Mænd høre, hvad de, efter deres Erfaring maatte troe, at være til Landets Hæder og Ære.

Enevoldskongen Frederik d. 6te udførte denne store og gode Handling, og viste derved i Gjærning, at den uindskrænkede Magt, han havde arvet fra sine Fædre, den brugte han ei, til dermed at nedtrykke sit Folk, men til just dermed frit at forordne, hvad han saae var til hele Folkets Bedste.

Hvad Frederik d. 6te begyndte, det har Christian d. 8de hæderligt fortsat og udvidet. Ved Anordningen af 13de August har Christian d. 8de vakt Folkets frie Stemme trindtomkring i Sognene og i Amterne. Nu har hvert lille Sogn og hvert Amt faaet sit eget frit valgte Raad – og dette er skeet ved Christian d. 8de. Saa Mænd, udvalgte af Folkets Midte, have nu Magt og Ret til – at udtale deres Overbeviisning, og det saa kaftigt som Enhver formaaer – om hvad der kan være til Held og Lykke for enkelte Sogne – som for hele Riget.

Altsaa “*den frie Folkestemme*, der i Aarhundreder har ligget i Dvale, og som er nødvendig, naar Enevoldsmagten skal gjøre rigtig Gavn – Kongen ikke være uvidende om Folkets Trang og Ønsker”, *den* har Frederik d. 6te og Christian d. 8de igjenopvakt i Danmark – og dette skal vi med Taknæmmelighed paaskjønne.

Ogsaa Bønder samles *paa denne Dag* med Landets andre Borgere til festlig Glæde. Grunden er, at Frederik d. 6te, som

“mildelig løste Bondens Baand”, gjorde saa Meget for at skaffe dem Eiendom eller dog Arvefæste paa deres Gaarde, gav ogsaa Bønderne, fordi han elskede dem og vilde deres Hæder, Sæde og Stemme i Folkeraadet:

“Taget op i Adelstanden,
Sidder nu hos Herremanden,
Slaaer til Lyd i Høieløfte,
Bonden med sin Kofte.

Bondemand, som frit kan flytte,
Tale høit sin Sag,
Han er Rigets Friheds–Støtte
Under Kongeflag,

Sule skjøn med Liv og Mæle,
Som kan Huus og Hald besjæle
Med Forstand paa Arvefæste,
Ja, paa “fælles Bedste”.

Og hiin Kongelige Bondevens Kjærlighed – den er ikke sunket i Graven med ham – ogsaa Christian d. 8de har givet Bønderne Prøver paa Kjærlighed og Tillid. [[A:5]] Det er Christian d. 8de, som har kaldet just Bondestanden til at tage virksom Deel i alle de Foranstaltninger, der for Fremtiden ville blive at træffe baade i deres eget Sogn og Amt – en Virksomhed, som, da den ligger Bondestanden saa meget nærmere, alt har vakt og vil i Tiden vække mange herlige og ædle Kræfter.

Men – skal Bønderne nu virkelig høste Gavn af den Omhu og Kjærlighed, hvormed disse to Konger har hædret deres Stand – skal Bønderne sidde som virkelige Mænd og ikke som Skygger af Mænd i Rigets forskjellige Raad, maa de selv tilstaae, at *endnu* mangler de mange Kundskaber og Færdigheder, for med Æren at kunne indtage deres Plads. Bønderne maa selv erkjende og dybt føle, at vil de ei blive til Rov saa for den Ene saa for den Anden, maa de alvorlig stræbe at vinde en selvstændigere Oplysning, end nu er almindelig, og at, for at dette Maal kan naaes, trænger Bondestanden til Skoler, hvorfra en grundig, folkelig Oplysning kan udgaae.

Det er paa Opstandelsens Dag vi er forsamlede! Den Gud, som førte Liv og Uforkrænkelighed for Lyset, han opvække Unge og Gamle, Høie og Lave “til dansk, til stor og til herlig Daad!”

Gud velsigne Kongen og Folket!

Derpaa udbrød Forsamlingen i et muntert 6 Gange gjentaget Hurra for Christian den Ottende.

Pastor Rørdam spurgte nu Forsamlingen, om der var Nogen af de Tilstedeværende, som havde Lyst til at tale, og føiede til, “at det

vilde være Indbyderen en Glæde, om Nogen vilde udtale sig om *Dagens Betydning*” – Men ingen Taler fremtraadte – og en Sang af Grundtvig om Bondefriheden blev afsungen, hvorefter Rørdam udbragte det Ønske, at der næste Aar maatte være en Bonde, som nys paa Skamlingsbanken, der vilde tale til Forsamlingen, hvilket Ønske blev besvaret med stort Bifald.

Dandsen fortsattes nu til Kl. 10, da et lille Fyrværkeri blev afbrændt.

Hermed var denne glade Dag sluttet. En meget talrig Mængde af Egnens Bønder og Mange udenfor Bondestanden havde fornøiet sig med hinanden og følt, at i Danmark er det godt at bygge og at boe.

Der herskede den fuldkomneste Orden uden nogensomhelst Hjælp af Politiet.

Dog knytter sig een smertelig Erindring til hiin Dag. Da Kanonerne bleve affyrede, Kl. 11, til Tegn paa at Festen var til Ende, sprang den ene af dem, og en ung Bondekarl, der var bleven staaende tæt ved – faldt død om paa Stedet.

Vi kan kun tilføie dette, at inden Kanonerne blev afbrændte, blev Alle og Enhver advaret høit og tydeligt, om at forføie sig bort.

Dette er den virkelige Fremstilling af Maifesten i Mehrn Hestehave.

Naar vi hertil føie endnu Noget, skeer det for end yderligere at oplyse, hvad en “Unavngiven” har ladet indrykke om denne Fest i Kjøbenhavnsposten Nr. 127.

Efterat Fyrværkerie var til Ende, *den største Deel af Forsamlingen var tagen bort*, Klokken mellem 10–11, kom Pastor Rørdam, som søgte efter en Herre, der havde ønsket at kjøre hjem med ham, tilfældigviis til Forsamlingsstedet, hvor Hr. S., der synger meget smukt, mødte ham og spurgte: er der Noget iveien for at synges, endnu engang, de Sange, som blev benyttede i Eftermiddag? Dertil svarede Rørdam: “aldeles Intet” og Hr. S. afsang nu med nogle Faa: “Kongehaand og Folkestemme.” Da den var til Ende, sagde Rørdam: “altsaa mine Herrer! at Kongens Haand og Folkets Stemme maa voxes i Kraft og i Frihed! – det vil vi ønske” – hvorpaa fulgte Hurra. – I det Samme traadte Hr. L. til og sagde: leve Constitutionen! Hvortil Rørdam spurgte: “mener De Constitutionen af 1660 og 1831? Vi ønskede, at Kongens Haand og Folkets Stemme maatte vinde i Kraft som i Frihed! og det Ønske velsigne Gud!” hvorpaa Hr. L. gik, og Hr. S. med dem, som stod hos ham, sang: “Grønnes Danmarks Bøgeskove – seent men sødt i Mai!

Da Rørdam nu vilde gaae, kom Hr. L. til ham og sagde: “De hylder altsaa ikke mine Anskuelser!” Rørdam: “Nu er det ikke Tid og Sted til at tale! vilde De talt, burde De have fulgt den almindelige Opfordring, traadt frem, offentlig, for den hele Forsamling.” Hr. L. meente alligevel, han nok maatte tale og sagde: “Hele Folkets Aand

af 1840 kræver Skattebevillingsret, Trykkefrihed med Mere – Constitution.” Rørdam – “hvilken Constitution?” Hr. L.: “der gives mange gode Constitutioner, hvoraf man let kunde finde sig den bedste!” Rørdam: “hvorledes tænker da De, at en Constitution burde være?” Paa dette Spørgsmaal svarede Hr. L. ikke, hvorfor Rørdam sagde: god Nat! og tog hjem¹

Derefter tilføier Sogneforstander L. Larsen som blev tilbage, Følgende:

“Lidt efter lød det: leve Constitutionen! og *nogle ganske Enkelte*, der ei var af Bondestanden – sagde: Hurra, Hurra! hvorefter fulgte følgende Samtale mellem Hr. L. og Lars Larsen:

Hr. L.: “det er hele Folkets Ønske, at der kommer Constitution!” L. Larsen: “hvad forstaaer De ved Folket?” Hr. L.: “dem Alle.” Lars Larsen: det er usandfærdigt! da Bondestanden er den talrigste Classe, og jeg veed, at de Fleste af denne Stand ikke ønsker Constitution, forsaavidt de kjender Noget til, hvad dette Ord betyder; thi enhver Bonde veed, at Stavnsbaandet er løst, – men det er ikke skeet ved Constitution, men ved Kongens Magt og gode Mænds Raad.” Dertil taug Hr. L. og sagde til sin Nabo; “kom lad os gaae!” Og Hver gik til Sit.

[A:6] Vi er derfor meest tilbøielige til at troe, at hiin Anmelder i “Kjøbenhavnsposten” ikke har været tilstede; i al Fald forvente vi nu, han vil offentliggjøre de *Taler*, han hørte, og, af hvem de bleve holdte.

Iøvrigt har vi den Formening, at Anmelderen burde have været sit Navn bekjendt.

Mehrn, den 14de Juni 1844.

Rasmus Jensen.   Rasmus Andersen, Formand.
Lars Jensen.   Lars Larsen.
Hemming Christensen. Rørdam, Sognepræst i Mehrn.

1

Hr. L. tilføier derimod, at han vel svarede paa Spørgsmaalet med disse Ord: jeg holder mig til Stændernes Petition af 1840, men blev afbrudt ved et andet Spørgsmaal fra en Tilstædeværende.